

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 184. szám.

Péntek, augusztus 14.

Gözeke-szövetkezet.

Nagybecskerek, aug. sztus 14.

Lapunk közgazdasági rovatában közöl-
jük a megyei központi hitelszövetkezetnek
a gazdaközönséghez és a megyebeli gazda-
sági szövetkezetekhez intézett felhívását,
melyben az érdekelteket gözekeknek szövet-
kezeti uton való beszerzésére felszólítja.

Hiszszük ugyan, hogy az említett köz-
ponti szövetkezet kezdeményezését bir-
tokosaink méltányolni fogják és reá lépnek
ama utra, melyen haladva gazdasági tekintet-
ben annyi addig elérhetlennek látszó
célokat megvalósítani lehetett, mindannak
dacára nem mulaszthatjuk el szövetkeze-
teink és gazdaközönségünk figyelmét e helyen
is a megyei központi szövetkezet szóban-
forgó tervére irányítani, mert ha az sikerül,
akkor aránylag rövid idő alatt vármegyénk
birtokosainak munkásainak anyagi helyzete
érezhetően járulni fog, a némely vidéken
oly ijesztő mérvben mutatkozó kivándor-
lási mozgalom el fog múlni, súlyos köz-
terheinket könnyebben fogjuk viseelni.

A gözekekkel való földmivelés nélkül
ugyanis az emberemlékezet óta üzött okta-
lan gazdasági rendszer által kizsárolt tala-
junknak termő erejét visszaadni nem lehet.
Még azok a kivétel számba menő gazdák
is, kik erős ökörfogatok által vontatott
mélyítő ekékkel mélyítik földjeik egy részét,
nem lesznek képesek földjeik termelő ere-
jét oly fokra emelni, a melyre azt — önkény-
értőleg óvatos és fokozatos — gözeke szán-
tással emelni lehet.

Hogy talajunk mennyire kizsárolt és
ép azért mily égetően szükségessé vált
annak valamikor annyira kitűnő termőere-
jének visszaszerzésére mindent megtenni,

mutatja az, hogy vármegyénkben az átlagos
buzatermés évek óta 6—7 holdankénti
métermázsa között ingadozik és bő eszten-
dőknek tartjuk azt, ha 8 mm. átlagot el-
érünk. Pedig ez eredmény edes kevés,
és ha szélsőségekre hajló klimatikus visz-
onyaink mellett kedvezőtlenebb helyzetben
vagyunk is, mint a felföldi, a dunántúli
gazda, mégis azt jelenti, hogy földjeinket
nem eléggé mélyítjük, nem eléggé trágyázzuk.

E bajon nagy mérvben lenne segítve,
ha gazdaközönségünk és különösen közép-
birtokosságunk a megyei központi hitel-
szövetkezet kezdeményezését megszívlelné
és egy gözeke-szövetkezet alapítására vállal-
koznék, mert csak ezzel lehetne elérni azt,
hogy idővel a kisbirtokosok földjein is a
szűz fataj termőképessé tételik.

A gözekekkel való bérszántás elterje-
désében bizni nem lehet, mert a vállalkozó
a kockázattal járó tetemes befektetés mellett
aránytalanul nagy bérösszeget kénytelen
igényelni és kisebb területek felszántására
nem vállalkozik.

Egy szövetkezet ellenben megeléged-
hetnék a befektetett tőke törlesztését bizto-
sító és a kezelési költségeket fedező fizet-
séggel, érdekkörébe vonhatná a paraszt-
birtokot is, különösen ott hol a közbirtokosság
állapítja meg az egyes dülők fordarend-
szerét, hol a fekete ugar hagyása még
divik.

Ezek tudatában gazdaközönségünk csak
érdekének felismeréséről fog tanúságot
tenni akkor, ha az ismételt említett fel-
szólításnak enged és erejéhez képest hozzá-
járul az üdvösnek ismert terv mielőbbi
megvalósulásához.

A községi költségvetések és az ex-lex.
Jankó Ágoston alispán a következő körrendeletet
adta ki a megyei hatóságoknak a községi költség-
vetések tárgyában az ugynevezett ex-lex állapotra
való tekintettel:

Miután a törvényen kívüli állapot miatt a
nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vál-
latok 1903. évi adója, mely az 1904. évi
költségvetések alapját képező állami adónak egy
részét képezi, még a mai napig nincs megállapít-
va s így alap hiányában a költségvetések sem
volnának kellő időben elkészíthetők, miáltal a
községi háztartás ügymenete csorbát szenvedne,
ezen előrelátható akadály kikerülése végett fel-
hívom Cimet, hogy a fentemlített adómetem a
mult (1902.) év alapján vegyék fel a kimutatásba,
az ügyetnekpen elkészített költségvetést a tör-
vényes formák betartás mellett a várm. ügyviteli
szabályzat értelmében az 1903. évvel felszerelve
legkésőbb szeptember hó 15. éig elváróm, hogy
azok a rendes őszi közgyűlésen még tárgyalha-
tók legyenek. Egyben komolyan figyelmeztetem
Cimet, hogy késedelmes betérjesztés miatt senki-
től mentesget el nem fogadok s a késedelmeket
érezékeny pénzbírsággal fogom sújtani. Jankó,
alispán.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap
reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva
van; hölgyek részére minden kedden és pénteken
példétől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től
1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére
minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész
nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— Nagyboldogságon. A katolikus egyház
holnap üli Magyarország patronájának legnagyobb
ünnepét, Mária mennybemenetelének napját. A
Mária-oltárokat holnap a legékesebb dísz, a
virágok pompája veszi körül s illatuk a tömjén
illatával, milliók imájával száll föl a magasság
felé, hogy körülvegye a Boldogságos Szűz trónját,

A „TORONTÁL“ tárcája

Fekete János és Voltaire.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —
Irtta: dr. Morvay Győző.

II.

Nem tekintve, hogy a Mes Rapsodies 1781.
évből jelentek meg, tehát három évvel Voltaire
halála után, hogy a Voltaire-levelezés 1767—1769.
évekre esik, melyek után való a legtöbb vers,
végül, hogy ily bonmotszerű mondás éppen
Voltaire vallana, mégis valószínű, hogy Kazinoyz
igazat mondott. Ismerve Fekete kedvtelését, hogy
önmagát sem kímélte a gunytól, hogy költői
munkásságától sem volt a végtelenségig elragad-
tatva, az ily mondás teljesen az ő szerzőségére
vall, — a Voltairerrel váltott levelek mást mon-
danak és költői pályáján Voltaire magasztaló szavai
egyrész lelekesítőül, másrészt mentségül is szol-
gáltak.

Ennek a levelezésnek érdekességét és fon-
tosságát emeli, hogy Voltaire jó ideig nem tudta,
ki az ő tisztelője és benne valamely kamarást
vagy más excellenciás urat sejtett, még inkább
emeli, hogy mihelyt Fekete visszautasította a
„votre Excellence“ címzést és fölvilágosította,
hogy Ausztriában csakis a főmagasságu előkelőségeket
szokás ezzel illetni s hogy neki elég a „Monsieur
le Comte“ vagy a „Monsieur“ cím is, Voltaire
nem vonja meg tőle barátságát, sőt az erősödik
s a fiatal grófnak kéziratban küldött verseit épp
oly szívesen javítja, mint azt kezdetben Nagy
Frigyesével tette.

A levelezés nem nagy. Összesen hét-hét
levélből áll, melynek némi politikai, sőt irodalom-

történelmi értéke van, de becses azért, mivel egy-
részt Voltaire jóakarátát, másrészt Feketének
egyéniességét tanúsítja.

Fekete 1767-ben mint ismeretlen „L'inconnu“
fordul Voltairehez, kiből a század egyik halha-
talan emberét tiszteli, kit az egész világ bálmul
s kin nem fog az irigység, mely ellene fenekedik.
Áldja sorsát, midőn legelőször olvasta, de legfor-
róbb vágya, hogy őt láthassa és szemtől-szembe
csodálhassa. Együttal verseket küld neki s kéri,
mondjon róluk őszinte ítéletet. Mindenesetre
vakmerőség, hogy egy skytha a francia költők
királyához fordul, hogy huszonhat éves korában
idegen nyelven szerzett verseit bemutassa annak,
aki husz éves korban írta Oedypejét! De hiába,
oly országban él, hol a verselés nevelésvesztés foglal-
kozás, hol a költőt nem becsülik s ezért igaz
ítéletet kér, melyet az önszerelmem egymaga mint
veszélyes tanácsadó, ki nem ejthet, mely higyő-
gyítja a rimelés vétkéből. S e miatt Voltaire ne
fogadja a szerelmi verseket és a prózában írt
essayket udvariasan, hanem szigorúan és igaz-
ságosan. Jóllehet Voltaire a fiatal tehetségek párt-
fogója, mégis ki fogja őt ábrándítani merész vá-
gyaiból.

Voltaire (1767 június 24.) barátságos és
bátorító rövid levélben válaszol: a versek szel-
lemmel és bájjal telvők, az író tehetsége tiszteletet
gerjesztő. Csodálja, hogy az idegen „ismertien“
ekképpen szólaltatja meg francia nyelven szíve
nemességét. Örvend, hogy ily ifjú és érdemes
férfiaval levelet válthat s kéri, hogy kerülje a
hizelegést, melyet nem szeret. Együttal vallja be,
hogy kivel van dolga.

Fekete (1767 július 10.) a táborból válaszol.
Boldogságtól áradoz, hogy Voltaire az ő verseit
javításra méltatja s bevallja, hogy azokat előbb
készítette, mint a verselés szabályait ismerte

volna, de ő Boileau-nak egyik mondása szerint
dolgozik:

Trop paresseux pour abrégier,
Trop occupé pour retoucher.

Nincs meg benne Gresset virtuóz könnyed
verselőtehetsége, nem fűrad Horatius előírása
szerint, sokszor átsiklik a hibákon és kevés időt
fordít a forma megalkotására. Muzsája barbár,
de azt hiszi, hogy amit nyújt, az elég idegen-
től. Ovidius a Pontus Auxinus mellett anyanyel-
vén faragta verseit, de ő mint skytha franciául
csak középszerű verset alkothat. Voltaire Fekete
anyanyelvén érdesen hangzik, de mégis megszól-
lalhat. Fekete azon van, hogy szabad idejében
művelődjék s katonai munkássága után tanul,
szótagokat számlál ujjaival, rossz prózát írogat s
sokszor forgatja mások verseit és prózáit. A
levélhez csatolt „Lettre d'un officier protestant
reformé“, . . . a katolikus papságot és a feleke-
zeti nevelést gunyolja s végül egy deista-izü imát
mond Istenhez.

Ezzel a levéllel 100 üveg tokajit küldött.

A válasz (1767 augusztus 12.) még bizalma-
sabb. Meghatva Fekete szeretetétől, örvend, hogy
azt mások is dicsérik, hogy Voltairt szereti és
méltányolja s együttal elküldi a „Copie de la
lettre d'un Aman de Bale à Mr. le Marquis de
Miranda“ című levelét is.

Fekete mindenekelőtt, mivel mindenféle
titulusnak ellensége, az excellenciás címzést
helyesbíti. A küldött „Copie“-ra egy „Refutatio“-val
válaszol, hogy a kis veréb is vetekedhessék a
hüszke sassal. Miranda márkít (Kaunitz) még
Hollandiában ismerte és tudja, hogy kiváló kor-
mányférfi, ki hazáját szereti és boldogítja. Egy-
ben elküldi a lábbadozó királynőhöz és Albert
szász herceghez írt versét. Ne csodálja Voltaire,
hogy Muzsája ilyen tárgyat is választ, de nem

Ferencz József keserűviz

az egyedül ismert kel-
lemes ízű természetes
hashajtószer.

(113—x.15)

melyre mint a Megváltó anyja, mint az anyák nagy martirja érdemesült. A nagybecskereki róm. kath. plébánia templomban szintén nagy fényvel áldoznak Magyarország patronájának s délelőtt 10 órákor diszes istentisztelet lesz.

A holnapi misék sorrendje a következő: Reggel 7 órákor csendes mise lesz német prédikációval, melyet Brunner Jakab segédlelkész fog mondani. Fél 9 órákor magyar mise lesz prédikáció nélkül. A tíz órai ünnepi nagymiséét Szabó Ferenc apát-plébános fogja tartani fényes papi segédlettel. A nagymise előtt Szilágyi Oszkár soproni benedekrendi tanár fog magyar prédikációt mondani. Ez alkalommal az egyházi énekkar Kempter zenés miséjét fogja előadni. Offerteriumra pedig C. R. Christinos: „Assumptio est Maria“-ját fogják elénekelni.

— **Tanácsülés.** Ma délután a városházán tanácsülés volt, melyen több folyó ügyet intéztek el.

— **A megyés püspök és a hadgyakorlatok.** Desseffy Sándor megyés püspök most kiadott körlevelében — mely ebben az évben immár a tizenharmadik — a lelkészeket közelebb érdeklő értesítéseken kívül a mária-radnai kegyhely látogatásáról is intézkedik a királymanőverek idejében. Az erről szóló intézkedés a következő:

Egyházmegyéim híveinek igen nagy része Órangyalok ünnepe és Kisasszony napja körül szokott a mária-radnai kegyképhez elzarándokolni. Minthogy azonban ebben az esztendőben éppen ezen ünnepek idején Lippa tájékán nagy hadgyakorlatok tartatnak, a melyeken ő csász. és apostoli királyi felsége is részt vesz és igen valószínű, hogy az Ujfalu előtti és az Ujfalu-Lippa közötti utat a bucsuk elől el lesz zárva, mert a közlekedés ezen az uton a katonaság lövöldözései miatt esetleg életveszélyes is lehet, azért arra kérem a torontál- és temesvármegyei lelkészeket, a kiknek hívei az említett alkalmakkor gyalog vagy kocsin, egyenként vagy nagyobb tömegben, M.-Radnára zarándokolni szoktak, hogy híveiket a fenforogó veszedelemre előzetesen figyelmeztessék és úgy intézkedjenek, hogy az idén vagy a Maros folyó jobb partján, Aradon át tegyék meg az utat, vagy a mit helyesebbnek tartok, a bucsujárás halasztassák el Mária neve ünnepére (szeptember 13.), esetleg a Legszentebb Rózsafüzér ünnepére (október 4.). Magától érthető, hogy a csongrád-, esanád- és aradmegyei hívek, kik a Maros folyó jobb partján teszik meg az utat M.-Radnára, ezen az uton most is szabadon közlekedhetnek. A fenti rendelkezés csak azokra vonatkozik, kik a Maros bal partján Ujfalu-Lippán át akarnak a kegyhelyre eljutni és azért volt szükséges, mert az Arad és M.-Radna közti uton tudomás szerint nincs híd a Maroson és a csolnokon vagy tutajon való átkelés szerintem életveszélyes lehet és határozottan megtiltandó a híveknek.

— **Esküvők.** Nagy Jakab nagykikindai m. kir. államasuti mérnök folyó hó 16-án oltárhoz vezeti Aradon Kemény Regina kisasszonyt, néh. Kemény József földbirtokos leányát. — Réder Magdolna k. a., Réder József nagykikindai földbirtokos leánya holnap örök hűséget esküszik Gabrielly János Szeged város elnöki iktatójának.

— **Világos.** A temetők élete harminc év. Harminc év után nem marad meg belőlük csak a feltámadás, az örök emlékezés forduló napja. Augusztus hónap tizenharmadika régideje nem a gyász, a fájdalom napja immár. A mi harminc esztendőnk lejárt, a sírból kitört az élet s Világos fölött immár nem gyászosan sötét az égálja: Világos emléke — világos immár. Elmúltán a hosszú éveknél csak az maradt belőle, ami nagy, dicső és felemelő: a sírből kitörő örök élet, a feltámadás, a mely nem hit, nem reménység, hanem biztos tudás. Elbuktunk: de újra felkeltünk, élünk és erősek vagyunk. És erős hittel éppen ezért gondolunk évről-évre büszkén, felemelt fővel a gyász nagy napjára: Világosra! A porból élet támadt. A halálra gondolunk, hogy élni tudjunk. A magyarságnak a temető volt mindenha az ut — az igazság és az élet.

— **Iparhatósági ülés.** Tegnap délelőtt 11 órákor a városházán iparhatósági ülés volt, a melyen 25 iparigazolványt adtak ki. Iparörölés ez alkalommal 4 volt.

— **Halálozás.** Frank Jakab nagybecskereki csizmadia mester tegnap délelőtt 82 éves korában meghalt.

— **Beírás a nagykikindai főgimnáziumban.** A nagykikindai áll. főgimnáziumban az 1903/904. tanévre szóló beírások f. évi szeptember hó 1., 2. és 3-án lesznek, és nem — mint az Értesítőben jelezve van — szeptember 11-én, mert a gimnáziumi épületen tervezett javítások csak a jövő évben fognak eszközöltetni. A javító vizsgálatokat augusztus hó 29. és 31-én tartják meg.

— **Munkások nyugdíj-egylete Nagybecskerekén.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete nagybecskereki fiókjának megalakítása céljából folyó évi augusztus hó 15-én d. u. 3 órákor a városháza nagytermében alakuló gyűlés lesz, melyen megjelen a központ elnöke is. Az egyletnek célja a saját szakmájában munkaképtelenné vált, elagott munkásokat és iparosokat már tíz évi tagság után segélyezni, az elhalt tagok özvegyeit és árváit támogatni. Az egylet életrevalóságát igazolja az, hogy rövid tíz évi fennállása óta ma 25.000 tagja, 87 vidéki fiókjá és 890 ezer koronát meghaladó vagyona van.

— **Eső.** Tegnap még zokszóval illetük a nagy forróságot és szárazságot s ime az éjszaka leple alatt ránk köszöntött az eső. Szép csöndes nyári eső, amivel csak éppen úgy mutatóba

járt az ézengés és villámlás. Nem sokat esett, de ez is jól esett a szomjas földnek és a tikkadt embereknek. A levegőt is lehűtötte s az égen uszkáló felhőkből még ugylátszik várhatunk esőt. Csak azután megint egyszerre sok ne legyen az öntözésből.

— **Uj zálogüzlet.** A városi iparhatóság tegnap ülésén a közgazdasági bank r. társaságnak a kézi zálogkölcson üzletre iparendelést adott.

— **A vásár.** A szarvasmarha vásárt ma délelőtt folytatták. A felhajtás ma nagyon gyér volt s a kereslet is majdnem teljesen megszűnt. Délben megkezdtek már a kirakóvásárt, a mely két napon keresztül fog tartani. A lóvásár holnap reggel kezdődik. Kupuszárovics Jenő rendőrkapitány és dr. Weiserschan József városi főorvos a délelőtt folyamán sorba járták a lacikonyhákat és a gyümölcsárusok sátraikat, a hol az eladásra szánt áru és élelmi cikkeket megvizsgálták s az egészségre ártalmas portékat elkobozták. A rendőrség éberségének köszönhető még az is, hogy a jelenlegi vásáron semmiféle kihágás és lopás nem történt.

— **Országos sütőipari kongresszus.** A szekes fővárosi sütő ipariestület az 1903. évi kongresszustól nyert felhatalmazás alapján f. hó 19., 20. és 21. napjaira egybehívta az orsz. sütőipari kongresszust. Ez a kongresszus a kereskedelmi miniszternek a vasárnapi munkaszünet tárgyában legutóbb kibocsátott rendeletét fogja tárgyalni s ennek a rendeletnek megmáltását fogja kérni a kongresszus. A kongresszus programja a következő: Augusztus 18-án este előértekezlet, utána ismerkedési estély. Augusztus 19-én naggyűlés, amelyen először is ő felsége iránt való hódolatát mutatja be a sütőiparosság, majd Geiléri Mór kir. tan. ünnepi beszédet mond, Spolarits György elök. biz. elnök megnyitja után kezdetét veszi a tanácskozás, amely 3 napon át délelőttönként fog tartani: a vasárnapi munkaszünetről, a házi ipar szabályozásáról s az ipariörvény módosításáról. Délutánonként a főváros látivalóit, a nevezetesebb iparteleteket szemlélik meg a kongresszus tagjai. A kongresszus részvételi díja 5 korona. Az előkészítő-bizottság meghívta a tanácskozássokra az országgyűlés összes pártjait s a kereskedelmi miniszteriumot is.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Tabacszy Dusan, gk. földmives és özv. Ikly Vitályosné, szül. Oprián Pulheria gk. — Szavuljev Mihály, gk. földmives és Radicev Emilia gk. — Steiner Simon, izr. ékszerész és Schlesinger Elza izr.

Születések: Lambity György, gk. napszamos, leánya. — Jubász János, rk. földmives, fia. — Krpucsin Keresztély, gk. napszamos, leánya. — Kenderesi István, rk. napszamos, leánya. — Kirtyánszki Vladimir, gk. napszamos, leánya. — Tikárt Antal, rk. kéményseprő, leánya. —

szolgai hódolatból teszi, hanem őszintén érzett tisztelet- és szeretetből.

Voltaire (1767 október 23.) két verssel tisztelt meg Feketét. Az egyik:

„Au bord du Pont-Euxin le tendre Ovide un jour
Vit un jeune tendron de la race d'Orphée;
D'un beau feu leur âme échauffée
Fit des chansons, des vers, et surtout fit l'amour.
Les dieux bénirent leur tendresse;
Il en naquit un fils, orné de leurs talens;
Vous en êtes issu. Connoissez vos parens
Et tous vos titres de noblesse.“

A másik a „Skythák“ tragédiája elé szurt Feketéhez és Beloselsky herceghez írt ismeretes ajánló vers. Levelével együtt elküldötte a „Skythák“ tragédiáját is, melyre Fekete oly kíváncsi volt. Együttal Feketének „A kereszténység apologiája“ című versét és a nők iránt érzett tiszteletét dicséri, a küldött bort köszöni, de nem élvezheti, mivel beteg. „A bor versei és prózája után a legjobb, a mit szeret.“ A genfi tó partján nem terem ily jó bor, a tokaji Hypokrené forrása. Örvend, hogy Fekete milyen szórakozásokkal vegyíti katonáskodását s bár nem éli meg, hogy vezérségét lássa, de szerencsét kíván hozzá. Frigyes is versen kezdte és a hadvezérségen végezte. Miranda márki országát ő maga is jól ismeri s tudja, hogy igazságon gondolkozik. Hogy Fekete nem excellenciás ur, az nem baj, ő szeretetét nem a címekhez köti.

Fekete (1767 okt. 29.) a versre verssel felel:

Homme divin, dont la Muse polie
Me trace en vers charmans,
Une lignée plus jolie
Que celle, dont des grands
L'ame stupide est tant enorgueillie;
Permetts, qu'en bon chrétien
Il te rende le tien:
Emporté par la politesse
Tu veux me céder tes aieux:
Mais d'Orphée et d'Ovide, on ne voit la noblesse
Que dans tes vers harmonieux.

A hunok, mint Fekete hazafiai nevezi, nem zárkóznak el a tudomány haladása elől és tárt karokkal fogják Voltaire eszméit fogadni, bár azok most még tiltók előttük, de később nevét, műveit lelkesedéssel fogják olvasni és becsülni. Voltaire az erény, a becsület, a nemesség és a szabadság hirdetője s ez eszmék bennük mindenkor visszhangra találtak. — Küldött borát igya még sokáig s minden évben küld majd neki, s boldog lesz, hogyha magyar hazája lesz az ok, hogy termése Voltaire életét meghosszabbítja. — A „Skythák“-at könnyezve olvassa s prózában meg versben magasztalja. Kéri, hogy újabb munkáit is küldje el, de álnév alatt. — A bókot, mely szerint Nagy Frigyeshez hasonlít, visszatartja, ő sem a harcstéren, sem a költészetben nem fog sohasem oly magaslatra emelkedni. Középszerű lovastiszt marad örökre, aki szeretetével ki akarja érdemeit Voltaire barátságát s kéri,

hogy a „Sur le Mariage“ versét javításra érdemesítse. Bocssássa meg a verselésben, a helyesírásban elkövetett hibáit.

Voltaire (1768 apr. 4.) beteg s hosszas hallgatását agg korával mentegeti. E levélben van a „Sur le Mariage“ javítása.

Fekete újabb 100 üveg tokajival és pár verssel válaszolt.

Voltaire a kapott bort szívesen veszi (1768. nov. 14.) és tréfásan jegyzi meg, hogy minden abbénál boldogabb, mert őt Fekete talán valami német abbénak, vagy a szt-gallen-i apátnak nézi, hogy ennyi borral ajándékozza meg. Nagy megtiszteltetés érte s nagy jósága megnehezíti, hogy egy szegény vén ember józan maradjon. Ha ifju volna, udvarolna Feketének s vele együtt koccsintana, de ő már csak a Styx vizét iszta.

Fekete (1768 dec. 26.) seregével Lengyelország határain járt és égett a vágytól, hogy javasszal Voltairt meglátogathassa, de a porosz mozgalmak nem engedték. Hogyha 1770-ben tör ki a háború, akkor meg fogja látogatni. Irigyi Braganza herceget, kinek e szerencséből már kijutott. Ő még mindig bámulója és kívánja, hogy Fleury korát messze tulélje. — A házasság ellen azért írt, mert megjárta vele. Az övé szerelem nélkül, csupán konvenciók érdekéből és unalomból köttetett. Három verset küld.

(Folytatjuk)

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

selyemáruházában

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. szám

folyton a legnagyobb és legszebb választék található

selyemkelmék, bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadiszekből.

Mint általánosan ismeretes, **csakis** a fenti cégnél találhatók a legutóbb megjelent bluzok és ruhákra alkalmas selyemkeltelme-ujdonosságok, melyek — úgy minőségére, mint mintázatra nézve — **kizárólag fenti cég részére készültek** s csakis ott kaphatók.

OLCSÓ ÉS SZABOTT ÁRAK.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Kolleth János, rk. kőműves, leánya. — Néhai Váci Pál, rk. napszámos, leánya.

Halálozások: Wilhelm Ignác, rk. 5 hónapos, bélhurut. — Schilesz Mária, rk. 2 hónapos, bélhurut. — Jaska Agnes, rk. 12 éves, bélhurut. — Feketics Erzsébet, rk. 3 éves, agykérlob. — Miklity Milán, gk. 23 éves napszámos, tüdővész. — Özv. Sztanuljev Györgyné, szül. Dankulov Lyubica, gk. 74 éves, agyhüdes. — Özv. Mihajloviics Szvetozárné, szül. Brankovics Lyubica, gk. 50 éves, idült veselő. — Krieger Vilmos, rk. 3 éves, bélhurut. — Krieger Péter, rk. 11 hónapos, bélhurut. — Radovancev Manó, gk. 95 éves földmives, gutaütés.

A legjobb hajfestőket és szereket, melyek az arcból, a haj és a fogak szépítésére szolgálnak, kétségtelenül Czerny I. Antal, Bécs, Karl-Ludwigstrasse 6. készíti. A kiszolgálás itt oly lelkiismeretesen történik, hogy nem mulaszthatjuk el t. olvasóinknak ezen céget legjobban ajánlani. E már többször kitüntetett cégnek gazdag árjegyzéke, melyet kívánatra bárkinek ingyen küld, elég érdekes arra, hogy átnézzék. Különösen híresek az „Osan“ keleti rózsatej és a Tannigene készítményei.

A parlamenti bizottság oly arányban foglalkoztatta az országgyűlési gyorsíró irodát, hogy Fenyvessy Adolf, a gyorsíróda főnöke, a már évek óta működő nagyszámú „Yost“ írógépekhez még újabb 20 kisegítő Yost gépet és munkaerőt kért a Newyork palotában elhelyezett Yost írógép részvénytársaság igazgatóságától Budapesten.

Egy magyar találmány sikere az egész világon. Dr. Vamossy egyetemi tanár zseniális felfedezése a Purgó immár az egész világot bejárja. A világ leghíresebb egyetemi tanárai, mint: Biedert titkos tanácsos, Czerny udvari tanácsos, Korányi főrendiházi tag, Lapponi pápai orvos, Stofella lovag, Tuncliffe londoni kórházi igazgató, stb. állandóan rendelik s a legnelebbebben ajánlják a Purgó-t, mint egy kitűnő ízű, biztos, páratlanul enyhehatású hashajtót, mely nemcsak felnőtteknek, de gyermekeknek, sőt csecsemőknek is adható.

A gyümölcsérés főszezonjában nem lesz érdektelen a t. közönség b. figyelmét felhívni egy igen praktikus új gyógyszerre, a Sztraka-féle Tannin csokoládéra, amely kitűnő hatású hasmenés ellen. Teljesen ártalmatlan összetételű, igen kellemes ízű s így nemcsak felnőtteknek, de a legfinyább kis gyermeknek is könnyen adható. Kapható minden gyógyszerárban. Egy drb. 40 fillér.

Mérsékeltáru jegyek Szent-István napjára. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak, valamint a kassa—óderbergi vasút magyar vonalainak összes állomásairól, az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, mind a három kocsiosztályra nézve úgy a gyors, mint a személyvonatokon Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt áru menetérti jegyek adatnak ki. Ezen menetérti jegyek f. évi augusztus hó 16—20. napján, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban, valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadni. A menetérti jegyek 5 napig érvényesek, oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5-ik nap éjféli előtt meg kell kezdeni, megjegyezvén, azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20. án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyezettik.

A Balassa-féle valódi ugorkatej a leghatásosabb angol szépítőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen. Pár nap alatt kisimítja, finomítja az arc bőrt és teljesen eltávolítja a szőrt, folytkat, pattanást stb. arctisztatlanságot. Egyik hölgy a másiknak ajánlja kitűnőségénél fogva és ma már ismeretes, hogy jobb hatású a különféle arckenőcsöknél. Úvege 2 korona Balassa K. gyógyszerárban Temesvár, hozzávaló valódi angol ugorkatej-szappan 1 korona, powder 1 korona 20 fill. és 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban. (2)

Lapunk legközelebbi száma a közbeszó ünnep miatt hétfőn délután a rendes időben jelenik meg.

Nyilttér.)*

Menyasszony-selyem

60 krtól 11:35 frtig méterenként minden színben. Bérmentve és vámmentesen a házhoz szállítva. Gazdag mintaválasztékot postafordultával küld.

Henneberg selyemgyára, Zürich.

44/3—5.5

*) Az e rovattal közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

Felhívás a gazdákhöz.

Ismeretes körülmény, hogy földünk terméshozatala sokkal kisebb, mint több kevésbé jó talajjal bíró külföldi ország földjeinek termés hozatala.

Ezen kedvezőtlen eredmény jórészt annak következménye, hogy a mezőgazdasági géptechnikának a termelés fokozását lehetővé tevő eszközeit nem használják fel, részben mert szegények, részben mert szervezetlenek vagyunk. Hogy e tekintetben mennyire elmaradtunk, annak jellemzésére elégségesnek találjuk felhozni azt, hogy míg nálunk csak 159 gőzeke van használatban, addig Németországban 1696 gőzekevel emelik a föld terméshozamát, a gazdák jövedelmét.

Németországban tehát, melynek legfeljebb csak még egyszer annyi mivelhető területe van mint nekünk, tizszer annyi gőzeke van mint nálunk. Ezen aránytalanság kedvezőtlen voltát fokozza az, hogy Németországban a kisbirtok előnyére 254 gőzeke van használatban, míg a német gazdák a szövetkezetekben rejlő erőket felhasználásával érték el.

Meg vagyunk győződve, hogy e tekintetben gazdasági szövetkezetünk is hivatásunknak idővel meg fognak felelni, és közös használatra szolgáló gőzeket bevásárlására szövetkezni fognak, mihelyt jobban megerősödnek, tagjaikban a közös érdekek, szükségletek előmozdítása iránt meglevő fogékonyságot vállalkozásuk hasznáról meggyőzni képesek lesznek, ennek mielőbbi megvalósulását azonban csak az esetre reméljük, ha középbirtokosaink a gőzekemivélés felkarolásában jó példával előre mennek, és ezzel biztosítják ama alap, mely a gazdasági szövetkezeteket közös gőzeket beszerzésére képessé tenné.

E végből mindenekelőtt arra kell törekednünk, hogy birtokosainknak lehetővé tétessék, aránylag kis befektetés mellett, a gőzeke mivélés hasznáról személyes meggyőződést szereznii, ez uton annak tudata gazdáink vérebe átmenjen. Miután pedig egyes gazdák ezt csak aldozatok árán, erejükkel meghaladó költségen érhetnék el, e felhívásunkkal azokat az említett cél megvalósítására egyesíteni kívánjuk és arra törekszünk, egyelőre közép- és kisbirtokosainknak lehetővé tenni, gőzekéveli bérszántás mellett kikapasztálni azt: hogy földjeik terméshozamát mily mérvben emelnék, ha arra határoznák el magukat, azok egy részét időközönként rendszeresen azzal miveltetni.

Az egyes nagybirtokosainknál elért tapasztalatok szerfölött biztatók, mert kétségtelenül teszik, hogy a gőzekével való mivélítés költségét ugyszólván az első évben elért terméshozamát megteríti. E tapasztalatok szerint a gőzekével 18—24 cm. mélységre történt szántás javára az első évben kendernél keveset véve 2—5 q., kukoricánál 1:50—2 q. terméshozamát, búkkönyvénél 1/3-dal nagyobb termésre lehet számítani.

A második évben vetett zab és utána vetett búzában a terméshozamát legalább 2 q-ra tehető. A gőzeke által felhozott száraz talaj termőerejének kihatása pedig legkevesebb tíz évben át érezhető.

Az említett cél érdekében érintkezésbe lépünk egy vállalkozóval és azt arra bírtuk, hogy ha bizonyos területen belül legalább 1200—1600 kat. hold földnek felszántására gazdáink kötelezettséget vállalnak, annak megszántására vállalkozik, habár az egyes területek 30 kat. holdnál nem nagyobbak is, a mennyiben az azok között levő távolságok nem nagyok.

Ezen ajánlat következtében lehetővé tétetik az, hogy nemcsak középbirtokosaink, hanem nagyobb parasztagazdáink is a gőzekével való szántással földjeik termőképességét növelhetik.

A vállalkozó által holdanként igényelt szántásbér a szántás mélysége, a talaj minősége szerint 20—22 korona. Ezek előrebocsátása után arra kérjük fel a Címét, hogy tagjainak és általában a községében levő összes gazdáknak a gőzekével való bérszántást ajánlja, azokat az általunk célbavett szervezkedéshez való hozzájárulásra buzdítsa.

Oly községben, melyekben a tagosítatlan birtokok vetésforgóját a birtokosok képvisellete határozza meg, legcélszerűbb lenne utóbbi közreműködésével gyűjteni a bérszántásra kész egyes gazdákat, mert ez uton remélhető lenne, hogy egész dülök felszántására fogadtatnék el a közlött ajánlat.

Ha egyes maradi gazdák az ajánlat elfogadására készek nem lennének is, az akadályul ne szolgáljon, mert birtokterületük szántatlan lenne hagyható. Csakis arra kell törekedni, hogy a dülökben levő egyes területek, mint már fennebb említettük, legalább 30 kat. holdat tegyenek ki, s e birtokrészteltek egymástól nagy távolságra ne legyenek.

Azon gazdákkal, kik a fenn közölt bér mellett hajlandók földjeik egy részét gőzekével felszántatni, sziveskedjék a mellékelt nyilatkozatot aláírni, melynek célja egyedül az: megtudni, hogy mily mérvben lenne kész gazdaközönségünk a közlött ajánlatot elfogadni.

Ha a hozzánk beérkező adatok arról fognak

meggyőzni, miszerint a vármegye egyes vidékein a gőzeke tulajdonos által kívánt körzeten belül annyi föld megszántása kívánatik, a mennyi egy, esetleg több gőzeke kibérlését lehetővé teszi, akkor a tervünk megvalósítása céljából szükséges intézkedéseket késedelem nélkül meg fogjuk tenni és eljárásunkban arra fogunk törekedni, a verseny felélesztésével a szántásbérnek lehető mérséklésére hatni.

Amennyiben ezen kezdeményezésünknek a kívánatos sikere meglesz és azt tapasztaljuk, hogy gazdaközönségünknek megvan a hajlam a gőzekével való mivélést állandósítani, feladatunknak fogjuk ismerni azt is lehetővé tenni, hogy az szövetkezeti uton beszerzett saját gépekkel szántathassa földjeit, mert ezzel a szántási költséget átlagban közel 50%-kal lehetne a beszerzett gépek árának törlesztése után apasztani és így egy kat. holdnak gőzekével való megszántása alig kerülne többre, mint némely vidéken igás erővel való mivélítése.

Ha sikerülne vármegyénkben a földbirtokosok vállalkozási kedvét tervünk megvalósításának megnyerni, és idővel több szövetkezeti gőzeket foglalkoztathatnánk állandóan, akkor nemcsak gabonatermésünk eddigi átlagát emelnénk érezhetőleg, hanem sok vidéken a kender- és len-termelés meghonosítását is előmozdítanánk, az ennek folytán keletkező kender- és lenkiszítási telepek létesítésével népünknek új munka forrását nyitnánk meg.

E várható előnyök megszerzésére minden erőnkkel, szívósságunkkal érvényesíteni kell, és az elének torlódo nehézségek elől nem szabad visszariadnunk.

Kérjük emőlfogva kezdeményezésünk sikerét minden erejével, befolyásával előmozdítani, hívja össze tagjait tervünk megbeszélésére, adja elő levelünk tartalmát, és törekedjék minden alkalommal oda hatni: gazdatagjait meggyőzni arról, hogy jövedelmük emelését biztosító eszköz felhasználására hívja fel, és hogy az egyszer tett kiadást évek alatt többszörösen visszakapják. Jól tudjuk, hogy nemcsak parasztagazdáink nagy tömege, hanem középbirtokosaink nagyobb része is idegenkedni fog a rendkívüli kiadással járó gazdasági mivélésigénybevételétől, mert gazdasági viszonyaink a jövedelemzaporulattal kecsgetető befektetésektől is visszatartanak, és mégis bizzunk e kezdeményezésünk sikerében, mert nem tehetjük fel, hogy vármegyénk nagy területén a gazdasági haladás iránt oly sok esetben kiváló fogékonyságot tanúsított gazdaközönsége mellett ne ajánljának fel bérszántásra 1200—1600 kat. holdat oly körzetenben, mely egy gőzeke kibérlését lehetővé teszi.

Ha ezt elérni sikerül, akkor már csak idő kérdése lesz a szövetkezeti gőzekek elszaporodása, mert minden egyes gazda, ki földjét azzal megszántotta, hasznunk hirdetője és ezzel munkatársunk lesz.

Mindezeket figyelmébe és pártolásába ajánlva felkérjük, hogy közreműködése eredményét mielőbb tudatni sziveskedjék.

Kelt Nagybecskerekén, 1903. évi július hó 23-án.

Tisztelettel

Torontálvármegyei központi hiteszövetkezet.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 23 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A király legutóbbi megállapodások szerint a jövő hét szerdáján utazik Budapestre s pénteken fogadja a különböző politikusokat, köztük elsősorban képviselőház és a főrendiház elnökeit.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt a király ma délelőtt 10 órakor egy órai kihallgatáson fogadta, a melyen a miniszterelnök részletes jelentést tett a helyzetről. A miniszterelnök Bécsből Hédervárára utazott s csak vasárnap este tér vissza Budapestre.

A bártfai Erzsébet-szobor.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bártfáról jelentik: Néhaj Erzsébet királyné vasárnapi szoborleleplezése igen nagyszabása ünnepnek ígérkezik s már most is nagyszámu vendég érkezett mindenfelől Bártfára. A király képviselője József Ágost főherceg és a kormány képviselőjében Wlassics Gyula kultusz-miniszter holnap este érkeznek Bártfára, ahol nagy ünnepséggel fogadják őket.

Az angol király Bécsben.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Edward angol király augusztus 31-iki bécsi útja elé élénk várakozással tekint egész Európa. Az angol király ugyanis kitejeztem politikai látogatást tesz királyunknál, amely a Balkánkérdéssel függ össze. Az angol lapok már foglalkoznak is a dologgal s teljes eredményt várnak a látogatástól.

A nagyváradi g. k. püspök.

Budapest, augusztus 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik: Radu Demeter, az új nagyváradi görög katolikus püspök vasárnap foglalja el püspöki székét. A székfoglalás alkalmából a püspök háromezer koronát küldött a város tanácsának jótékony célra.

Tűz a fiemei kikötőben.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fiuméből jelentik: Nagy riadalom támadt tegnap este az itteni szabad kikötőben. A Rudolf rakpartnál kikötött „Veria“ nevű gőzösön, mely cukor rakományt vesz föl, tűz ütött ki. A tűz az előraktárban keletkezett, hova már több száz zsák cukrot beraktak. A tűz igen veszedelmes mérveket öltött, a hajó legénységének és a tűzoltósnak sikerült azonban a tüzet eloltani, úgy hogy nagyobb baj nem történt.

A forrongó Balkán.

Budapest, augusztus 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Athénből táviratozzák: A macedonok azzal a kéréssel fordultak a görög miniszterelnökhöz, engedje meg, hogy fegyveresen átkelhessenek a határon testvéreik támogatására. A miniszterelnök a kérést kerekén megtagadta.

Budapest, augusztus 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból táviratozzák: Az ide érkezett jelentések szerint a vilajettekben mind nagyobb a nyugtalanság. Számos helyen Manlicherrel rendszeresen felfegyverezett bandák garázdálkodnak s a kisebb számu katonaság kénytelen előlük menekülni.

Humberték pöre.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból táviratozzák: Humberték pöre ma már megcsappant érdeklődés mellett folyik. A tanukat gyors egymásutánban hallgatják ki s a pört előreláthatólag csütörtökre egészen befejezik.

Vonatösszeütközés.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A tegnap este tíz órakor Szegedre induló gyorsvonat a rákosi rendező pályaudvar közelében összeütközött egy tolató mozdónnyal. Az utasokon nagy rémület vett erőt, de csakhamar kitűnt, hogy nem történt egyéb baj, minthogy a gyorsvonat egyik kocsija és a tolató mozdony a sinekről kiugrottak. A vizsgálatot megindították.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1903. augusztus 14.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki ó	76	7.50	7.60	80	7.90	8.—
Pestvidéki ó	76	7.35	7.50	80	7.80	7.90
Bánsági ó	76	7.35	7.50	80	0.—	0.—
Bácskai ó	76	7.40	7.65	80	0.—	0.—
Rozs ó	elsőrendű	70—75	6.10	6.20		
	másodrendű	—	6.—	6.10		
Árpa ó	takarmány	60—62	5.60	5.80		
	égetni való	62—64	5.40	5.60		
	sőrfőzésre való	64—66	0.—	0.—		
Zab ó	—	39—41	5.60	5.65		
Tengeri ó	bánsági	—	6.05	6.20		
	másnemű	—	6.20	6.30		

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.36	—
Buza (áprilisra 1904.)	7.62	—
Tengeri (augusztusra)	6.17	—
Tengeri (májusra 1904.)	5.05	—
Zab (októberre)	5.38	—
Rozs (októberre)	6.16	—

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyezték a Nagybecskereken, 1903. évi augusztus hó 14-én megtartott országos vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.20	korona
kétszeres	—	6.70	—
rozsa	—	6.20	—
árpa	—	4.60	—
zab	—	6.—	—
kukorica	—	6.50	—
repce	—	10.—	—
széna I.	—	3.—	—
II.	—	2.50	—
szalma I.	—	1.50	—
II.	—	1.—	—
burgonya	50	1.20	—
marhahús I.	1 kilogr.	1.04	—
II.	—	0.96	—
borjúhús	—	1.20	—
disznóhús	—	1.04	—
juhús	—	0.80	—
zsír	—	1.80	—

Szerkesztői üzenetek.

Temesvári kereskedelmi és iparkamara. Tessék kidolgozott prospektust küldeni.

D. D. (Paraszi emberek.) Beküldött dolgozatát az eddigiekre való tekintettel ezuttal nem közöljük. A tárcá jól indul, de vége felé teljesen ellaposodik és csupa valószínűtlenség. Csattanója is képtelenség. Ajánljuk a figyelmébe azt is, hogy a túltengő dagályosságot kerülje.

R. E. Sorát ejtjük.

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: **SOMFAI JÁNOS.**

Nyilttér.*

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ-ÉTEL

gyermekliszt

Teljes táplálék csecsemők és gyomorbetegség számára legjobb havasi tej tartalmaz Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Próbára alkalmas fél doboz 1 korona.

* Az e rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Azon óriási fájdalom, mely bennünket felejthetetlen szegény boldogult fiunk, büszkeségünk, szemünk világának

Stojkovits János

VI. gymn. tanuló

ilyen váratlanul történt elhunyt alkal-mával ért, némileg enyhítést talált abban az általános érdeklődés és élénk rész-vétnyilatkozatokban, a melyben a nagy közönség részéről elhalmoztattunk.

Fogadják tehát mindazon jó barátok és ismerősök, kik koszoruk adományozásával, a temetésen való személyes megjelenésükkel és végre mindazok, a kik szívesek voltak írásbeli és szóbeli részvétnyilatkozatukkal kimondhatatlan tártongó sebünk némi behegedéséhez hozzájárulni, ez uton szívből jövő hálás köszönetünket.

Nagybecskerek, 1903. augusztus hóban.

Stojkovits György és neje

Stojkovits Katalin.

(608—1.1)

Bor „Templom-forrásviz”!

Kitűnő ízű ital!

Mérsékeltelen élénkíti a szív működését és emeli az étvágyat.

Kérjen mindenhol Rohitschi „Templom-forrásviz”!

(633/b—3.2)

Értesitem a n. é. közönséget, hogy ügyvédi irodámat

Titelbe helyezem át.

Maugsch Albert,

ügyvéd.

(660—1.1)

92.71^o/1903. sz. Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1904. évi január hó 1-től 1904. évi december hó végéig denaturált borszeszből felmerülő szükségletének szállítást, mely egy évre mintegy 600 hektoliterrel van előirányozva, biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az erre vonatkozó jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A. III.) szakosztályánál (Budapest VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 47. ajtó szám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi augusztus hó 28-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcím-mel látandó el: „Ajánlat denaturált borszesz szállítására 92718/903. számhoz.”

Bánatpénzül az ajánlt borszesz egy évi értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb f. évi augusztus hó 27-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1903. július hóban.

(3.1)

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)



Eredeti SINGER VARRÓGÉPEK

családi használatra és minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! — Nagy tartósság! — Magas szolgáltatási képesség!
Ingyenes tanfolyamok a divatos műhímzés minden technikájában.
Electromotorok varrógépüzemhez minden nagyságban.
Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

PARIS 1900:
„GRAND PRIX“



TEMESVÁR 1891:
ARANY ÉREM.
POZSONY 1899:
EZÜST ÉREM.

Figyelmeztetés! Eredeti Singer varrógépek csak a mi üzleteinkben kaphatók. Minden más varrógépüzlet által Singer

megjelöléssel áruba bocsátott gép, egyik elavult rendszerű gépünk utánzata, amely újabb rendszerű családi varrógépeinket szerkezet, szolgáltatási képesség és tartósság tekintetében utól nem éri!

Temesvár-Belváros, Hunyady-utca 10. sz.

Kiadó lakások.

A Gizella-part 462. sz. alatt
egy lakás (3 utcai szoba, 1 udvari szoba, zárt folyosó és mellékhelyiségekből, villamvilágítás bevezetve)

Továbbá:

Melencei-utca 445. sz. alatt
egy udvari lakás (2 szoba, zárt folyosó, előszoba, konyha, éléskamra stb. villanyvilágítás)

november hó 1-től kiadók.

Bővebb felvilágosítást nyújt (664-3.2)

BENKOVICH MIHALY,
gyógyszerész.



THIERRY A. gyógyszerész CSODA-BALZSAMA

a legjobb diätetikus háziszser

emésztési zavarok, gyöngeség, rosszullét, gyomorégés, puffadtság stb. ellen; hatása köhögéscsillapító, görcsesillapító, nyálkaoldó, tisztító. 12 kis vagy 6 dupla üveg ládával együtt bérmentve 4 korona.

Thierry A. gyógyszertára az „Órangyal“-hoz Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

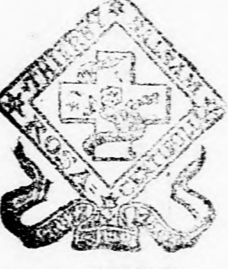
Valódi csakis az apáca-védjeggyel.

Ezen szer nagyon ajánlatos utazások alkalmával.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kilátás még a legregibb sebeknél is a Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcs

Schutzengel Apotheke



des A. THIERRY in PREGRADA.

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhető és ufelethetetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. Ezen kenőccsel egy 14 éves már gyógyíthatatlannak tekintett csontszűrt gyógyítottak meg, sőt legújabbban egy 22 év óta tartó súlyos rákszerű betegséget. A valódi Centifolia-kenőcs használható gyermekes fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orbánc, minden idült bajoknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábaknál, sőt csontszűrnél is: ütő-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lövésbél; minden idegen anyag, mint üveg vagy faszilánk, homok, seret, tövis stb. kiszívására; mindenféle dagadtok, kelések, támadások, pokolvar, sőt rákbanál is; gilisztá ellen, körömméreg, pörsenés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől faradt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegségei, felfúvós, gyermek-étvar stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik; a szállítás csakis az árak előleges beküldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállító-levéllel, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada“ bejegyzve legyen. Egyedül valódi Centifolia-kenőcsön utánzóit, hamisítóit és a hamisítványok eladót a védjegy-törvény alapján szigorúan megbüntettettük.

Egyedüli készítője

(539-20.8)

Thierry (Adolf) gyógyszerész „Schutzengel Apotheke“ Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszertárban, Zágráb, Mittelbach S. gyógyszertárban, Bécsben C. Brady gyógyszertárban, Nagybecskerekben Jakobi Armin gyógyszertárban.

Festői szép

az olyan arc, mely finom, fehér és szeplőmentes és minden bőrtisztítatlanságtól ment. Hogy ezt elérhesük, mosakodjunk naponként

Bergmann-féle liliumtejszappannal

(Védjegy: Két bányász.)

Bergmann és Társától, Dreza és Tetschen a/E

Kapható darabja 80 fillérért

Basch Ernő gyógyszerésznél, Nagybecskerek

359a-30.17

SOK PÉNZT!

1000 koronát is havonta szerezhet bárki becsületos uton. (Mellékkeszletképpen is.) Bővebb felvilágosítást következő címen kell kérni:

„Reell 72“
Annoncen-Abteilung des „Merkur“
Stuttgart, Bergstrasse.

(513-52.25)

Eladó ház.

Amerika városrészben (Arany János- és Toldy Ferenc-utca sarkán 2356/6. szám alatt) levő ház

eladó.

Bővebbet ott a házbán.

(665-2.1)

Szőlő-szállítók figyelmébe!

Fenyődeszkából gyártott, igen célszerű

szőlő-ládikákat

ajánl alant jegyzett áron

FRANKL JAKAB fakereskedő,

Nagykikindán.

Árak legalább 100 drb. vételénél:

1 drb. 5 kg. szőlőnek való ládika alkatrészei	20 fillér
1 „ 10 „ „ „ „ „	34 „
1 „ 15 „ „ „ „ „	40 „
1 „ 20 „ „ „ „ „	50 „

Minta 60 fillér (bélyeg) előzetes beküldése ellenében bárhová küldetik.

(623-5.3)

A „Torontál“ kiadóhivatalában

kapható

Somfai Jánosnak

Kutyavár

és más apróbb históriák

című könyve,

melyet úgy a sajtó, mint a közönség nagy elismeréssel fogadott.

Ára:

füzve 3 kor. — kötve 5 kor.

(524-x.43)

Cs. és kir. udvari szállító.

BERNOLENDT

fénymáz, a világ legjobb fénymáza és fényörme mindenféle bőrből készült világos és fekete cipők részére, a legszebb fényt kölcsönzik és a bőrt tartóssá teszik. Használt és foltos cipők, barna vagy sárga bőrből „Lyosin“ (diszfénymáz) használata által mint új cipők néznek ki. (10 41.33)

Alapított 1882. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható.

Világosi Cognac-gyár Részvény-Társaság

Ménes-Magyarád-Hegyalján.

Posta és vasutállomás:

Világos.

Ajánlja elismert minőségű cognagyartmányait.

Főraktár: Krečsmárj & Melkuhn-nál
drogueria, Nagybecskerek.

(577-30.6)

Meghívó.

A nagybecskereki „Harmonia” férfi dalkör 1903. évi augusztus hó 30-án délután 3 órakor a „Róza”-szálloda éttermében megtartandó

rendkívüli közgyűlésére

a tagok az alapszabályok 16. §-a értelmében meghívottnak.

NAPIREND:

1. Elnöki indítvány az egylet jövő működése tárgyában.
2. Az egyleti karmester lemondása.
3. Az alelnöki állás érdemében határozathozatal és esetleg alelnök választás.
4. Az elnöki állás esetleg szükségessé válható újbóli betöltése.
5. Indítványok. (667-1.1)
6. Zárzó.

Nagybecskerek, 1903. augusztus hó 13-án.

Andrási Rezső, Fülkóvics Boldizsár,
titkár. elnök.

4994. sz. 1903.

663-1.1

Árverési hirdetmény kivonata.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kisbirtokosok országos földhitelintézet budapesti cég végrehajtható Bogarosi Mita melencei lakos végrehajtást szenvedő elleni 90 kor. 18 fill. s jár. iránti végrehajtási ügyében, nemkülönben a kir. kincstárnak 4 kor. 16 fill. és 4 kor. 10 fill. és járulékaiból álló követelése behajtása végett is a területén lévő Melence község határában fekvő következő ingatlanok, u. m.: a melencei 1553. sz. sz. tjkvben A. I. 1-3. sorsz. 2677., 2947. 6860. hrsz. a foglalt 1 hold 1598 □-ól szántó 1160 korona kikiáltási árban 1903. évi szeptember hó 9-ik napján d. e. órakor Melence község-házában árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni. A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10. pont jogkövetkezményét vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirtokosok országos földhitelintézte, ha az árverezők sorába akar lépni (az 1887. XXVII. t.-c., illetőleg az osztrák-magyar bank jelzáloghitelosztálya alapszabályainak ezen törvényben becikkelyezett 11. §. f) pontja értelmében) fölmentetik.

Vételi bizonyítvány a vevőnek csak a jogerőre emelkedett árverés foganatosításától számított 15 nap elteltével fog kiadatni.

A vevő köteles a vételért következő módon kiegyenlíteni:

a) Az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt a bírói árfelosztást (sorrendi tárgyalást) be nem várva, köteles a vételár 1/3-dát közvetlenül a Kisbirtokosok országos földhitelintézeténél (Budapest V., Géza-utca 2. sz.) lefizetni; esetleg ugyanakkor az intézettel kölcsönnek megtartása és átvállalása iránt meg egyezni. Ily megegyezés esetén a Kisbirtokosok országos földhitelintézte által kiállítandó nyilatkozattal igazolja a vevő a telekkönyvi hatóságnál, hogy az intézeti kölcsönnek nemcsak részlethátralékait és járulékait kifizette, hanem magát a kölcsön tökéghátralékát is folytatlagos törlesztésre az intézet szabályai értelmében elvállalta. Az intézet által kiállítandó nyilatkozat alapján, az abban kitüntetett összeg a vevő javára vételár tartozásának törlesztésére beszámíttatik.

b) A Kisbirtokosok országos földhitelintézte kölcsönének átvállalása esetén

tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított hat hónap alatt a vételárnak és 5%-os kamatainak a bánatpénzzel és az intézeti számla összegével ki nem egyenlített hátralékát a telekkönyvi hatóságnál (az illetékes adóhivatalnál) lefizetni.

c) Ha a vevő a Kisbirtokosok országos földhitelintézte kölcsönét megtartani s folytatlagos törlesztésére elvállalni nem kívánja, avagy arra nézve az intézet szabályai értelmében az intézettel ki nem egyeztetett; az árverés jogerőre emelkedésétől számított három hónap alatt tartozik a vételár második 1/3-át, ugyanazon időtől számított hat hónap alatt pedig a vételár utolsó 1/3-át lefizetni és pedig: a Kisbirtokosok országos földhitelintézte követelése erejéig terjedő összeget közvetlenül az intézet pénztárána; a vételárnak ezen felüli részét pedig a telekkönyvi hatóságnál.

A vevő a vételár után az árverés napjától számítandó 5%-os kamatot fizet, mely az egész vételárra vonatkozólag az utolsó vételár részlet levonása alkalmával számíttatik ki és fizetendő le.

A bánatpénz a vételár teljes kiegyenlítése alkalmával számíttatik be.

Az árverési feltételek többi pontjai ezen kir. járásbíró hatóság telekkönyvi irattárában és Melence község előljárási hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság Törökbecsen, 1903. évi június hó 30-án.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

Zsákok.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás új és használt

zsákoknak

és minden fajta vízhatlan ponyvák

WINKLER ZSIGMOND-nál

Budapest, VII., Nyár-utca 23. 549-10.7

21.873/1903. szám.

Magy. kir. államvasutak
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Piskii állomáson létesítendő 1 drb. altisztú és 1 drb. szolgálaképület és 2 drb. 8 rekeszes melléképület, valamint Petrozsényben létesítendő 1 drb. altisztú és 3 drb. szolgálaképület és 4 drb. 8 rekeszes melléképület építésére és azzal kapcsolatos munkákra.

A költségszámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltételek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában, a hivatalos órák alatt 3 korona lefizetése mellett átvehetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyuj-

Van szerencsénk úgy a helybeli, mint a vidéki nagyközönséget értesíteni, hogy a Nagybecskereken (főter, városházépület) nyolc év óta fennálló és jó hírnévvel bíró **Haldvogel Lajos**-féle

husfűstöldet és üzletet

folyó évi augusztus hó 1-én átvettük és azt

Bauerle Nándor és fiai

czég alatt tovább vezetjük.

Együttal van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelmét arra felhívni, hogy minden e szakmába vágó árucikknek, u. m. különféle kolbászok, szalonna, zsír, füstölt hús, prágai sonka stb. a legjobb minőségben és pontos kiszolgálás mellett kaphatók és hogy arra fogunk törekedni, miszerint a vevőink teljes bizalmát és meglegedését kiérdemljük.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyunk

teljes tisztelettel

Bauerle Nándor és fiai,

Nagybecskerek. 645-3.3

tani: „Ajánlat a piskii és a petrozsényi telepházak és melléképítményeik építési munkáira.”

Ajánlatok úgy a piskii, mint a petrozsényi építésekre külön-külön, valamint a két építkezésre együttesen is benyújthatók.

Aradon, 1903. július hó 29-én.

(3.2)

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Orvosi vélemény

a kénmentes **Ilona** ártézi vízről.

Kézmárcsly Tivadár dr., Wagner János dr. és Angyán Béla dr. egyetemi tanárok, a kénmentes „Ilona” ártézi vízről szóló véleményükben mondják, hogy az feltétlenül bakteriummentes. Járványos betegségek fellépténél, a mikor a vízvezeték, vagy kutviz az egészségre ártalmas lehet, annak élvezete nagyon ajánlható.

O O O (600-20.11)

Kapható majdnem az összes vendéglő-, fűszer- és esemegkereskedésekben.

Árak házhoz szállítva:

1/2 liter töltés	14 fillér.
1 " " "	28 " "
1 1/2 " " "	28 " "
2 " " "	34 " "

Megrendelések KLEIN IZIDOR urnál Nagybecskerek, Gimnázium-utca 412. eszközölhetők.

Telefon 74.

Ujabb haladás!

Kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter-féle

EGLASINE

padlófénymáz. Gyári jegy: „VASLOVAG” törvényesen védve.

2 óra alatt megszárad oly keményre, mint a borostyán.

Kiadós! Mosható! Tükör-fényül! Tartós! Szagtalan!

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát

sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. EGLASINE használatban a legolcsóbb beeresztő szer padlóknak és konyhabutoroknak. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 □-méter területre az Eisenstädter testvérek fénymázgyárából.

Kapható minden nagyobb fűszer- és festékárú kereskedésben.

Nagybecskereken:

Haidegger Ödön, Prandell Rezső, Ro'sa Béla, Ro'sa Ignác és Deutsch Márton cégeknél.

(237-16.13)

Wir haben die Ehre sowohl dem hiesigen, als auch dem Publikum der Umgegend die Mitteilung zu machen, daß wir die hier seit 8 Jahren bestehende, gut renommierte **Ludwig Haldvogel'sche**

Fleischselcherei u. Geschäft

(Hauptplatz, Stadthausgebäude) am 1. August übernommen und unter der Firma

Ferdinand Bauerle & Söhne

weiter führen werden.

Gleichzeitig erlauben wir uns des geehrten Publikums aufmerksam zu machen, daß bei uns alle in dieser Fachschlaenge Artikel, wie die verschiedensten Würste, Speck, Schmalz, gesaltes Fleisch, Prager Schinken u. s. w. in der besten Qualität, bei pünktlicher Bedienung zu haben sind, und es soll unser Hauptbestreben sein, das volle Vertrauen und Zufriedenheit unserer geehrten Kunden zu verdienen.

Die Unterfertigung des geehrten Publikums erbitten wir mit Hochachtung

Ferdinand Bauerle & Söhne,

Nagybecskerek.

PURGO

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona.

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

110,000 sorsjegy,	Nyeremények összege
55,000 nyeremény.	14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztályországi főfelügyelő helye
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előzetekesség! Kiváló szerencse!

PURGO

Órák, ékszer
RÉSZLETFIZETÉSRE
és olcsó szabott áron
SERÉNYI
írás és ékszerész
Budapest, Erzsébet-körút 28-1. sz.
Pótköltségek: 11. Ft. és 20. Ft. az.
Képes árjegyzék
kézben.

Remek és olcsó fényképek készítenek
RIVOLI
fényképezési és festékes műtermékben
BUDAPEST, VII. KER., KERESPELI-UT 36. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagytűk !!!

Remek és olcsó fényképek készítenek
RIVOLI
fényképezési és festékes műtermékben
BUDAPEST, VII. KER., KERESPELI-UT 36. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagytűk !!!

HENOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérnyomás biztos gyógymód: asthma, szív-,
gyomor-, ideg- és bőrból, azérintés, elmozavar ellen.
E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. főorvos. Budapest, V., VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
Budapest, NEW-YORK PALOTA.

Hirdetéseket, reklámokat szakszer-
tően, pontosan és legolcsóbban közöltet
az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

PLATSCHKE VILMOS
elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.

Étvágytalanság, hányinger, fejfá-
jás, gyomorbajok ellen oszlatás a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 1 korona. Pótköltségek 1 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST, RÓVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pezsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hagyóéj.)
Külföldi hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
méternél több föl épült, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
dualizált szanatorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
betegségeket hygienikusan a legelőkeltebben vannak beren-
dezve. Kihűtő, melegítő, mérési órák. Az intézet egész éven át
nyitva van. — Prospectus és felvilágosítás szolgál.
a. dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pezsony (Pályaudvar)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az atyám —
Liptay István — által

1867. évben alapított (269—x.13)

KALAP- ÉS URIDIVAT- ÜZLETET

f. évi augusztus 1-én átvettem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy atyám
irányában tanusított bizalmát továbbra részemre is fentartani sziveskedjék, vagyok
b. szolgálatára mindenkor készen

kiváló tisztelettel

LIPTAY DEZSŐ, KALAP- ÉS URIDIVAT-KERESKEDŐ,
NAGYBECSKEREK, HUNYADI-(FŐ)UTCZA.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.)
díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Trieszti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS
és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját,

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógy-
szerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/2 palack 5 korona, 1/2 palack 2 60
10 palack rendelésénél 10% engedmény.

Kapható Nagybecskereken:
Prandell Rezső és Armbruster József uraknál.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.)
díjmentesen megvizsgáltatni.

89338/903. sz. Magy. kir. államvasutak.
Pályázati hirdetmény.

Az alólírott igazgatóság a magy. kir. állam-
vasutak részére a jövő 1904. évben, illetőleg
1906. év végéig a festékek, vegyi szerek és külön-
féle anyagokból felmerülő szükségletének szállítá-
sát biztosítani kívánván, ezennel nyilvános
pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket elő-
tüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati
mintául szolgál, valamint a szállításokra vonat-
kozó részletes módzatok valamennyi hazai keres-
kedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a
magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és
leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest,
Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 47. ajtó sz.)
ingyen kaphatók.

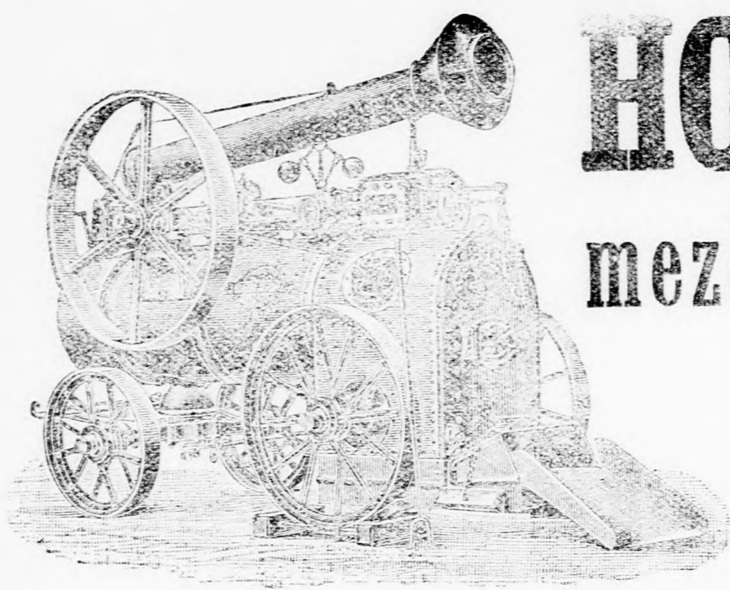
A szabályszerűen kiállított ivenkint egy
koronás m. kir. okmánybéllyeggel ellátott aján-
latok lepecsételve legkésőbb f. évi augusztus hó
25-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak
anyag és leltárbeszerzési szakosztályában át-
adandók, illetőleg posta útján oda küldendők és
a boríték ezen külcimmal látandó el: „Ajánlat
89338/903. számhoz.” Az ajánlott árak egy évi
értékének 5%-kal felérő bnatpénz készpénzben
vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban
legkésőbb f. évi augusztus hó 24-iki déli 12
óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál
leteendő.

Budapest, 1903. július hóban.
Az igazgatóság.
(3.1.)
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

SZTRAKA-féle
Tannin-csokoládé
kifűző hatású
kis gyermekek és felnőttek
hasmenése ellen.
Egy drb. ára
40 fillér.
Kapható minden
gyógyszertárban.



(599—84)



HOFHERR ES SCHRANTZ

mezőgazdasági gépgyár és vasöntöde
BUDAPEST.

Fiókraktár Nagybecskerek.

Van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy a t. gazdaközönség kényelmére Nagybecskereken, Fő-utca, a Helmbold-féle házban

==== raktárt és képviselőtet ====

létesítettünk, melynek vezetésével Braun Armin urat bíztuk meg.

A kelendőbb gazdasági eszközök u. m.: ekék, boronák, répvágók, szecska-vágók, kukorica-morzsolók, vetőgépek és kukorica-darálók állandóan raktáron vannak; egyéb gépekből pedig mintaraktárt tartunk fenn.

A képviselőség csak gyári áron adhatja el gépeinket és minden vevőnek vagy megrendelőnek megrendelési levelet kell kiszolgáltatnia.

Midőn még t. vevőinket kérjük, hogy bizalmukkal bennünket továbbra is kitérjünk és szükségleteiket közvetlenül fiókunk útján fedezni sziveskedjenek, maradunk

kiváló tisztelettel

Hofherr és Schrantz.

(620-5.5)

==== FELTŰNŐ UJDONSÁG. ====

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egy szer vezi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKATŰVELY

560-x 13

Novák J. C., Nagybecskerek.

..... Legjobb kerékpárok.



..... Javitó műhely.

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiacon és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek.

„Waffenrad“, „Dürkopp“
„Noricum“
(lánc nélküli kitűnő minőség.)

Mindezen gépek szabadfutóul is berendezhetők.

Motoros kerékpárok és autómobilok is kaphatók.

231-3230

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli „Temesvári gyár-
városi“ sörraktáramban, ezen előnyösen ismert sör mellett, még az

Ó-Pilseneti Sörgyár

(Pilsen mellett)

készítményeinek kizárólagos raktárát is átvettém.

Felhívom b. figyelmét ezen legjobb hírnevű sörre, amely a világ minden részében legnagyobb elterjedtségnek örvend, azzal, hogy raktáramban mindenkor úgy hordóban, mint naponta frissen töltött, jégbehűtött palackokban kapható és kívánatra a hához is szállítatik.

Kérem szives érdeklődését és kívánatra szívesen szolgálok legelőször árajánlattal.

Kiváló tisztelettel

PÓTI FERENC

sörraktár, (613-103)

Eötvös-utca 5., a régi posta-épülettel szemben.

Telefon 105.

93.005/903. számhoz.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben esetleg 3 éven át szükséges csavar-
nemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 4-ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi szeptember hó 3-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyintén a különleges szállítási feltételek a magyar kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1903. augusztus hóban.

(3-1)

Az Igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)